

Evoluția afacerilor în 2021

Blitz survey privind evoluția afacerilor prognozată de companiile din România și actualizată în a doua jumătate a anului 2021

RAPORT GENERAL- EDIȚIA NR. 10

VALORIA

Principalele concluzii ale cercetării

Acest blitz survey este un instrument prin care explorăm percepțiile executivilor de top ai companiilor importante din România – multinaționale și antreprenoriale – despre evoluția previzionată a afacerilor în anul 2021. Indicatorii pe care îi urmărim sunt: cifra de afaceri, profit, investiții, evoluția numărului de angajați și a nivelului salariilor. Chestionarul, la care s-au primit 475 de răspunsuri, a fost aplicat în perioada 7 septembrie – 7 noiembrie 2021. În acest raport prezentăm datele comparative din prima și a doua parte a anului 2021.

Top 5 concluzii

Cifra de afaceri

77% (65%)

dintre companii se așteaptă la afaceri în creștere în 2021, față de 65% care aveau această prognoză la începutul anului

Profit

75% (65%)

dintre companii se așteaptă la creșterea profitului în 2021, față de 65% cu această prognoză la începutul anului

Investiții

48% (26%)

dintre companii spun că au înghețat nivelul investițiilor în 2021, față de 26% la începutul acestui an

Angajați

52% (56%)

spun că au crescut numărul de angajați în 2021, față de 56% cu o astfel de prognoză la începutul anului

Salarii

78% (53%)

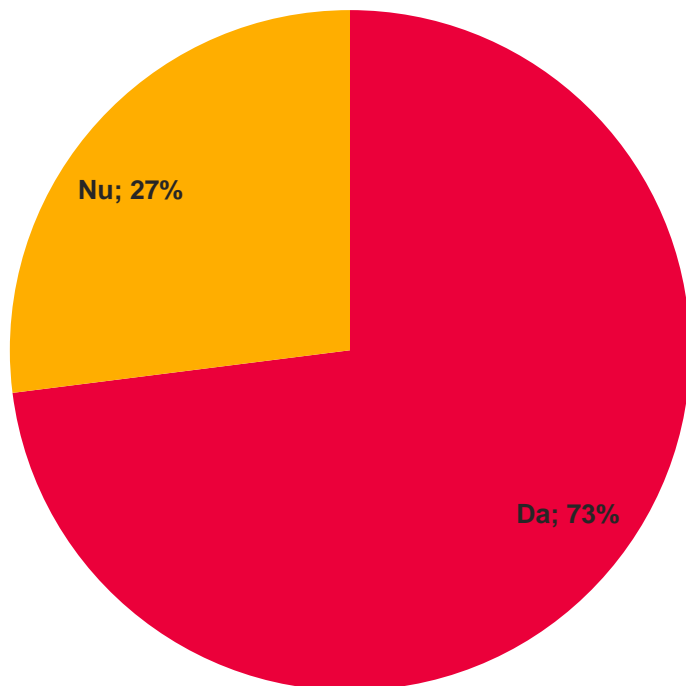
dintre companii spun că au crescut nivelul salariilor în 2021, față de 53% care aveau acest plan la începutul anului

DATE DEMOGRAFICE

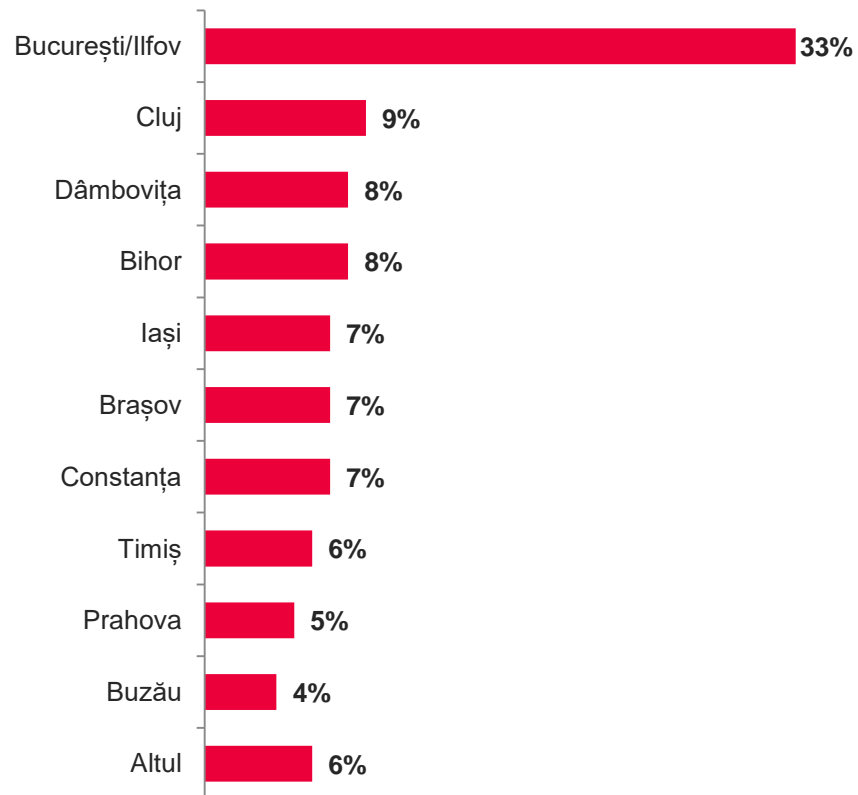
A. Date demografice, 2021

Companie românească (Da/Nu)

Răspunsuri: 475
Au omis întrebarea: 0

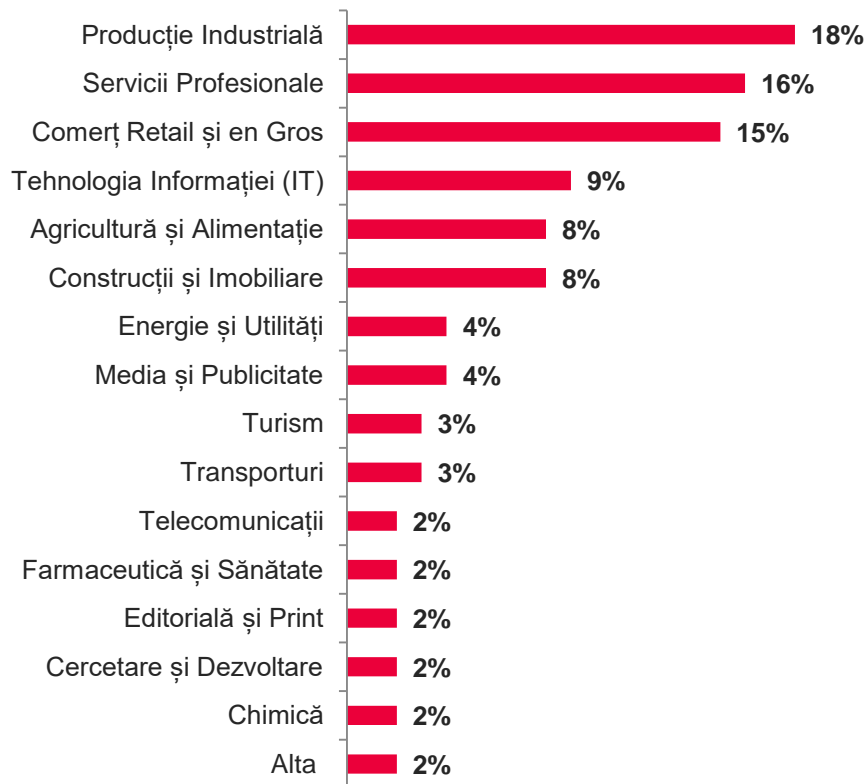
Județul în care se află sediul social

Răspunsuri: 475
Au omis întrebarea: 0

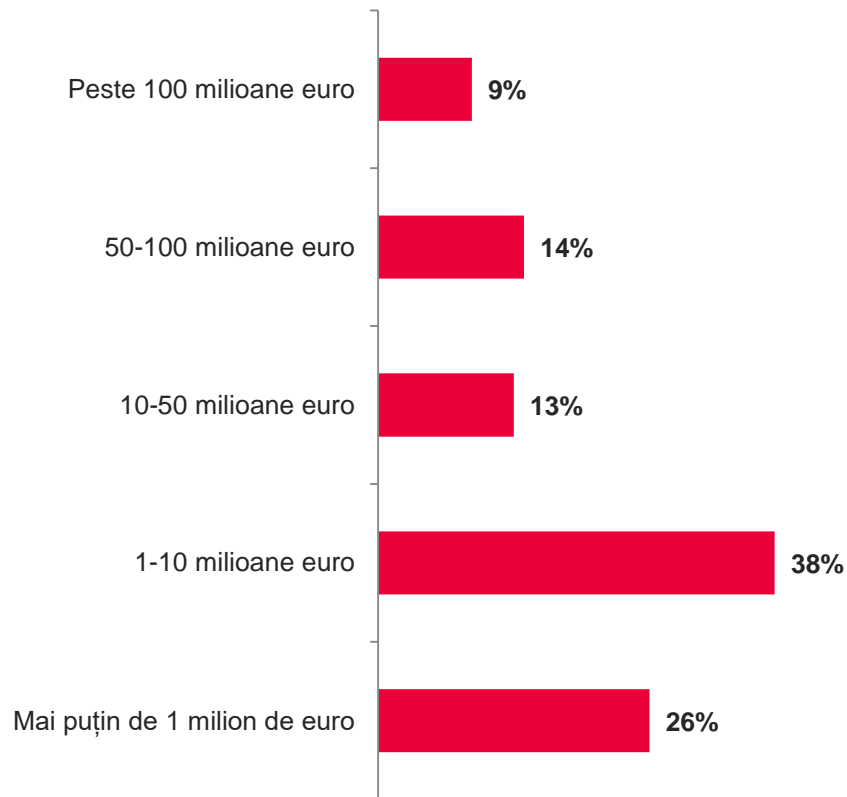
A. Date demografice, 2021

Industrie/sector

Răspunsuri: 475
Au omis întrebarea: 0

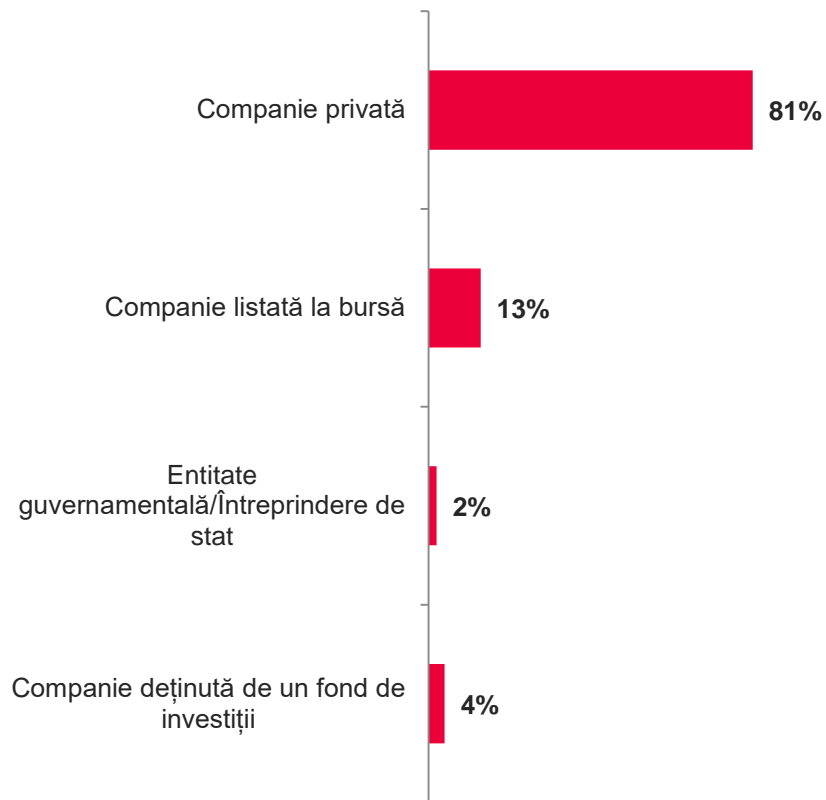
Cifra de afaceri (2020)

Răspunsuri: 475
Au omis întrebarea: 0

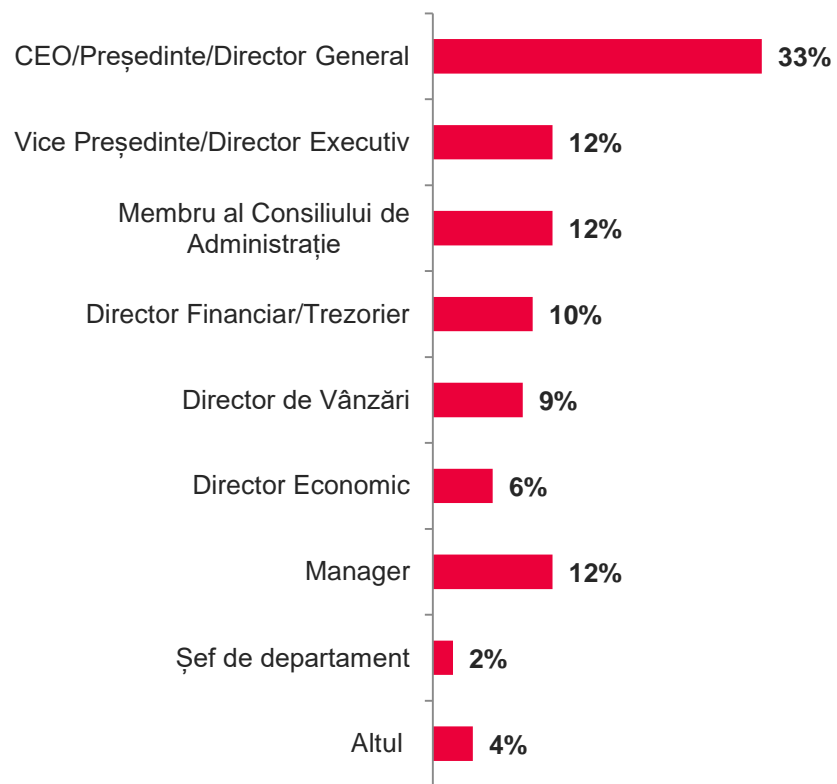
A. Date demografice, 2021

Tipul entităţii

Răspunsuri: 475
Au omis întrebarea: 0

Funcţia respondentului

Răspunsuri: 475
Au omis întrebarea: 0

REZULTATELE CERCETĂRII

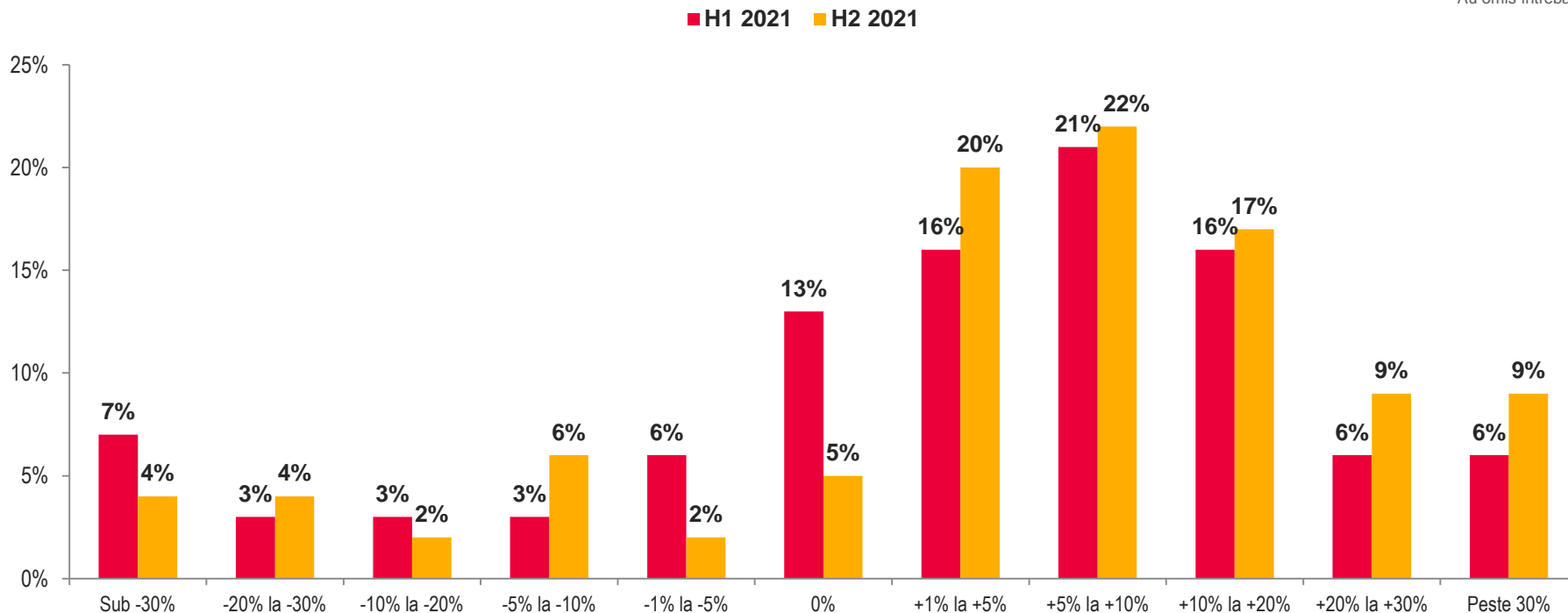

1.a

Cum vă așteptați să evolueze cifra de afaceri a companiei în anul 2021? (un singur răspuns)

Toate răspunsurile

Răspunsuri: 475
 Au omis întrebarea: 0

Față de prognoza de la începutul anului, perspectiva de creștere a companiilor este ușor mai pozitivă acum, la finalul lui 2021. Dintre companiile respondente 18% în semestrul al doilea, față de 22% în semestrul întâi, se așteaptă la cifre de afaceri mai mici, iar 5%, față de 13% anterior se așteaptă la stagnare. Totuși, 22% dintre companii prognozează ca cifra lor de afaceri să crească cu 5%-10% în 2021, urmate de 17% care au bugetat o creștere de 10%-20%. Pe de altă parte, procentul companiilor care estimează creșteri de peste 20% este de 18%, față de 12% la începutul anului.

1.b

Cum vă așteptați să evolueze cifra de afaceri a companiei în anul 2021? (un singur răspuns)

Cel mai mare palier de creștere, în funcție de industrie (12 industrii cu cea mai mare pondere în eșantion)

28%

Firme din
Producție
Industrială
+10% - +20%

44%

Firme din
Servicii
Profesionale
+5% - +10%

29%

Firme din
Comerț Retail
și En Gros
+10% - +20%

42%

Firme din
Tehnologia
Informației
+10% - +20%

33%

Firme din
Construcții și
Imobiliare
+20% - +30%

36%

Firme din
Agricultură și
Alimentație
+20% - +30%

38%

Firme din
Media și
Publicitate
+5% - +10%

49%

Firme din
Farmaceutică
și Sănătate
+10% - +20%

31%

Firme din
Telecomunicații
+10% - +20%

42%

Firme din
Transporturi
+5% - +10%

23%

Firme din
Turism
+1% - +5%

43%

Firme din
Utilități și
Energie
+5% - +10%

Acest tablou arată care sunt creșterile previzionate de cele mai multe companii din fiecare industrie. Am ales un set de 12 industrii reprezentative pentru a se remarca diferențele de potențial dintre acestea, dar și plaja de variație a procentelor pe industrie și a palierelor de creștere selectate. O creștere a cifrei de 10%-20% este previzionată de 28% dintre companiile de producție industrială, 29% dintre firmele de servicii profesionale, 42% dintre firmele de IT și de 49% dintre cele din industria farmaceutică și de sănătate.

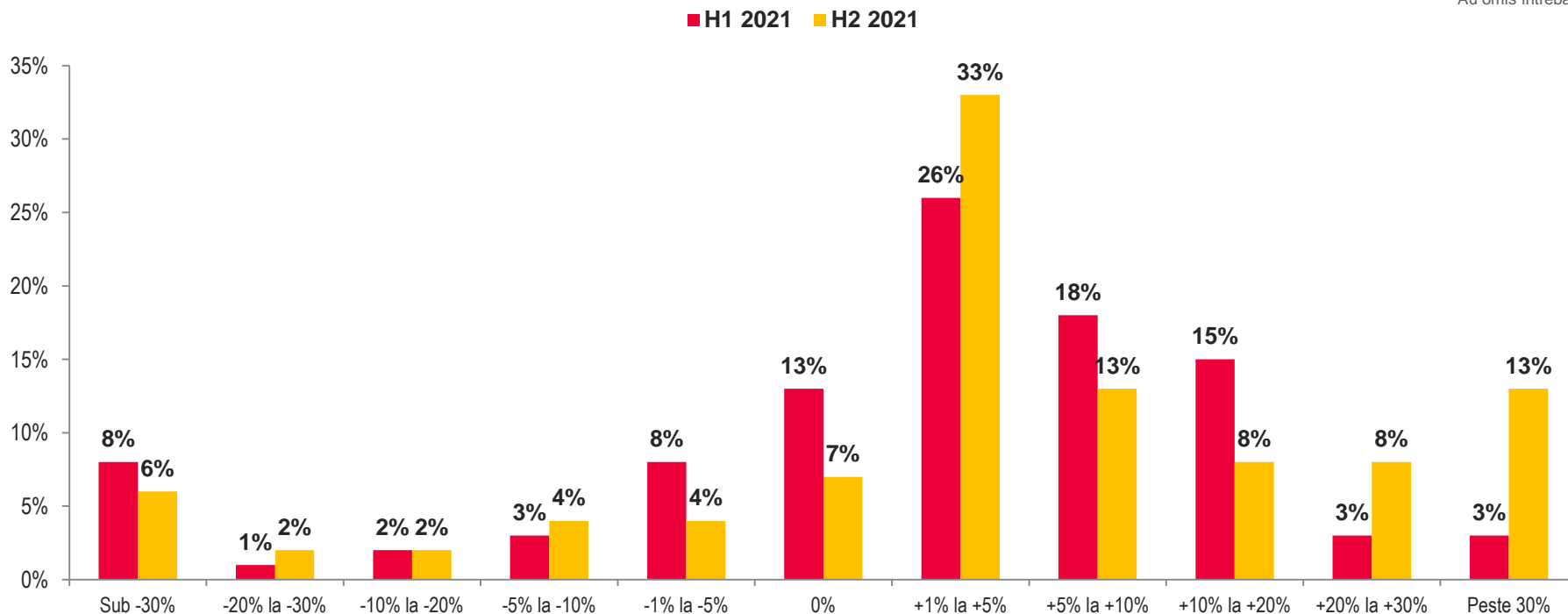
2.a

Cum vă așteptați să evolueze profitul companiei în anul 2021?

(un singur răspuns)

Toate răspunsurile

Răspunsuri: 475
Au omis întrebarea: 0

Previțiunile privind evoluția profitului din a doua parte a anului 2021 se aliniază tendinței privind cifra de afaceri, fiind de asemenea ușor mai pozitive. Deși acum 33% dintre companii (față de 26% la începutul lui 2021) se așteaptă ca profitul lor să crească cu 1%-5% în acest an, vedem o scădere semnificativă pe palierul 10%-20%, de la 15% la 8%. Însă crește de la 6% la 21% procentul companiilor care spun că profitul lor va fi mai mare cu peste 20% în acest an. Procentul companiilor care prevăd o scădere a profitului se reduce de la 22% în prima parte a anului la 18% în prezent.

2.b

Cum vă așteptați să evolueze profitul companiei în anul 2021?

(un singur răspuns)

Cel mai mare palier de creștere, în funcție de industrie (12 industrii cu cea mai mare pondere în eșantion)

57%

Firme din
Producție
Industrială
+1% - +5%

29%

Firme din
Servicii
Profesionale
+10% - +20%

48%

Firme din
Comerț Retail
și En Gros
+1% - +5%

43%

Firme din
Tehnologia
Informației
+10% - +20%

35%

Firme din
Construcții și
Imobiliare
+20% - +30%

45%

Firme din
Agricultură și
Alimentație
+10% - +20%

34%

Firme din
Media și
Publicitate
+10% - +20%

51%

Firme din
Farmaceutică
și Sănătate
+10% - +20%

46%

Firme din
Telecomunicații
+1% - +5%

41%

Firme din
Transporturi
+1% - +5%

46%

Firme din
Turism
0%

29%

Firme din
Utilități și
Energie
+5% - +10%

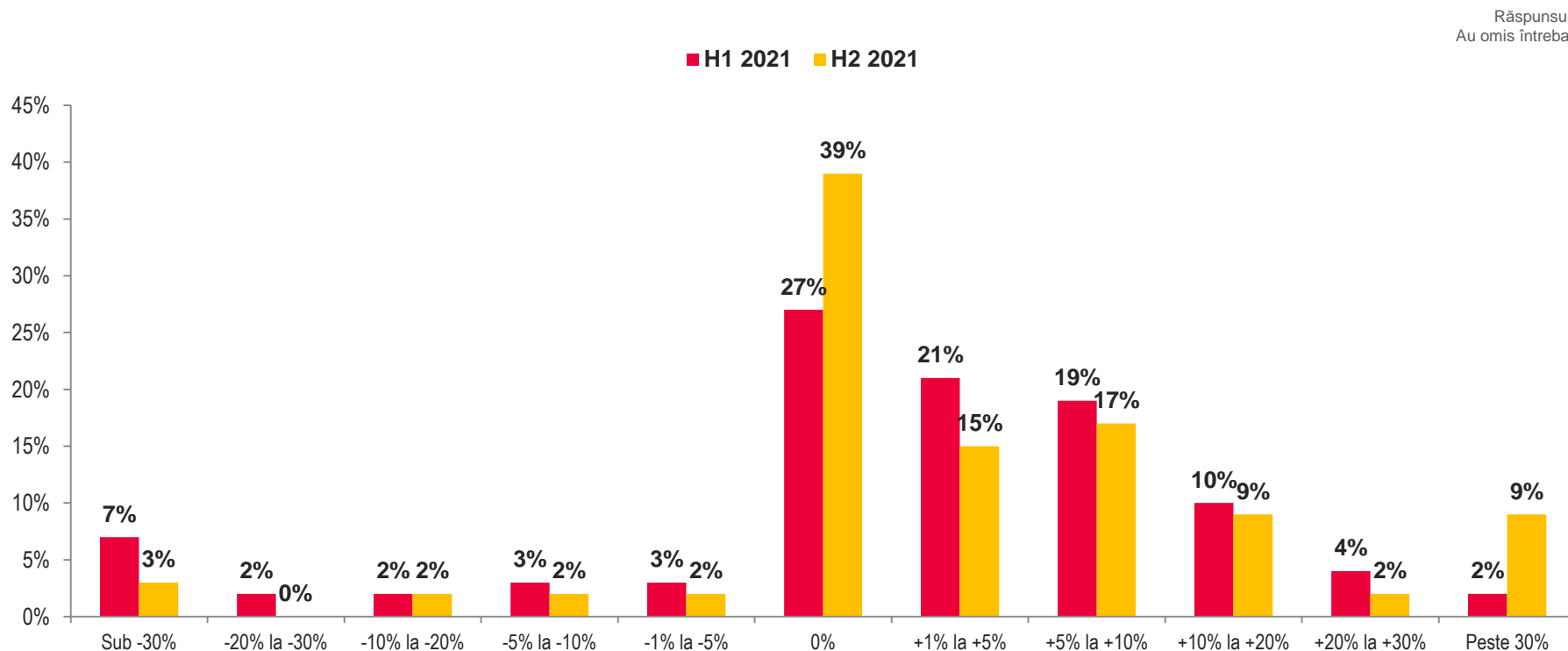
Acest tablou arată care sunt creșterile previzionate de cele mai multe companii din fiecare industrie. Am ales un set de 12 industrii reprezentative pentru a se putea vedea diferențele de potențial dintre acestea, dar și plaja de variație a procentelor pe industrie și palierelor de creștere selectate. O creștere a profitului de 10%-20% este prognozată de 29% dintre firmele de servicii profesionale, 34% de media și publicitate, 43% din IT, 45% din agricultură și alimentație și 51% dintre cele din industria farmaceutică și de sănătate.

3.a

Cum vă așteptați să evolueze investițiile companiei în 2021?

(un singur răspuns)

Toate răspunsurile

Din rezultatele analizei observăm că aproape se dublează procentul companiilor care spun că și-au redus investițiile în 2021, de la 9% în prima parte a anului la 17% în cea de-a doua. Mai mult, procentul firmelor care au stagnat nivelul investițiilor în acest an a crescut de la 27% la 39%, iar procentul celor care au realizat investiții mai mari a scăzut cu 4 puncte procentuale, de la 56% în prima parte a anului la 52% în acest moment.

3.b

Cum vă așteptați să evolueze investițiile companiei în 2021?

(un singur răspuns)

Cel mai mare palier de creștere, în funcție de industrie (12 industrii cu cea mai mare pondere în eșantion)

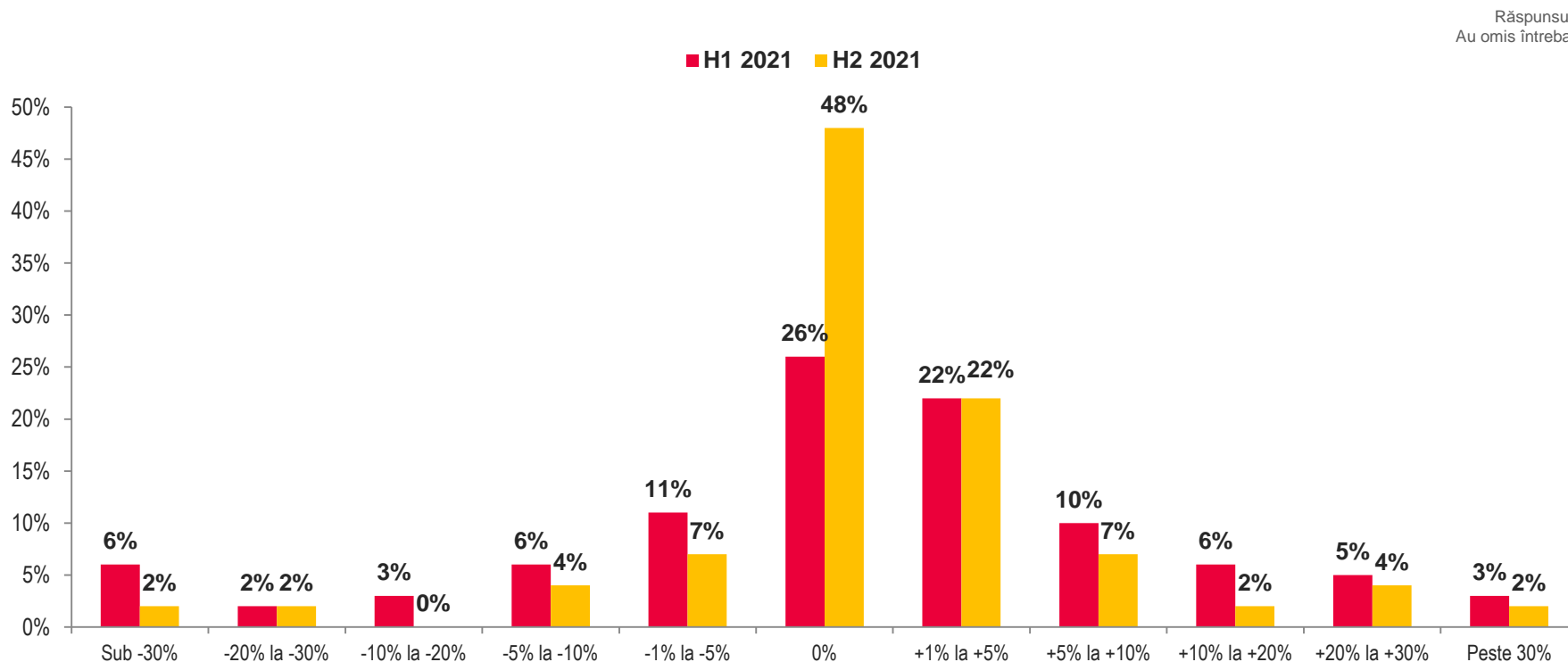
38%Firme din
Producție
Industrială
+1% - +5%**41%**Firme din
Servicii
Profesionale
+5% - +10%**26%**Firme din
Comerț Retail
și En Gros
+10% - +20%**37%**Firme din
Tehnologia
Informației
+10% - +20%**31%**Firme din
Construcții și
Imobiliare
+20% - +30%**54%**Firme din
Agricultură și
Alimentație
+10% - +20%**29%**Firme din
Media și
publicitate
+5% - +10%**55%**Firme din
Farmaceutică
și Sănătate
+10% - +20%**32%**Firme din
Telecomunicații
+5% - +10%**31%**Firme din
Transporturi
+5% - +10%**61%**Firme din
Turism
0%**33%**Firme din
Utilități și
Energie
+10% - +20%

Acest tablou arată care sunt creșterile previzionate de cele mai multe companii din fiecare industrie. Am ales un set de 12 industrii reprezentative pentru a se putea vedea diferențele de potențial dintre acestea, dar și plaja de variație a procentelor pe industrie și palierelor de creștere selectate. Cele mai multe firme din comerț (26%), energie și utilități (33%), din IT (37%), agricultură și alimentație (54%), precum și din industria farmaceutică și de sănătate (55%) spun că au crescut investițiile cu 10%-20% în acest an.

4.a

Cum vă așteptați să evolueze numărul de angajați ai companiei în anul 2021? (un singur răspuns)

Toate răspunsurile

În studiul realizat la începutul anului 2021 am văzut că 26% dintre companiile respondente se așteptau la o stagnare a numărului de angajați, iar acum, la final de an, acest procent este de 48%. La acest început de an 26% dintre companii spuneau că se așteaptă la creșterea numărului de angajați, dar numai 37% au realizat acest lucru. Pe de altă parte, datele arată că procentul companiilor care au redus numărul de angajați în 2021 a fost de 15% față de 28%, cât se estima la începutul anului.

4.b

Cum vă așteptați să evolueze numărul de angajați ai companiei în anul 2021? (un singur răspuns)

Cel mai mare palier de creștere, în funcție de industrie (12 industrii cu cea mai mare pondere în eșantion)

28%

Firme din
Producție
Industrială
+5% - +10%

47%

Firme din
Servicii
Profesionale
+5% - +10%

36%

Firme din
Comerț Retail
și En Gros
+10% - +20%

37%

Firme din
Tehnologia
Informației
+10% - +20%

33%

Firme din
Construcții și
Imobiliare
+20% - +30%

27%

Firme din
Agricultură și
Alimentație
+20% - +30%

28%

Firme din
Media și
Publicitate
+5% - +10%

25%

Firme din
Farmaceutică
și Sănătate
+10% - +20%

27%

Firme din
Telecomunicații
+5% - +10%

39%

Firme din
Transporturi
+1% - +5%

26%

Firme din
Turism
+1% - +5%

28%

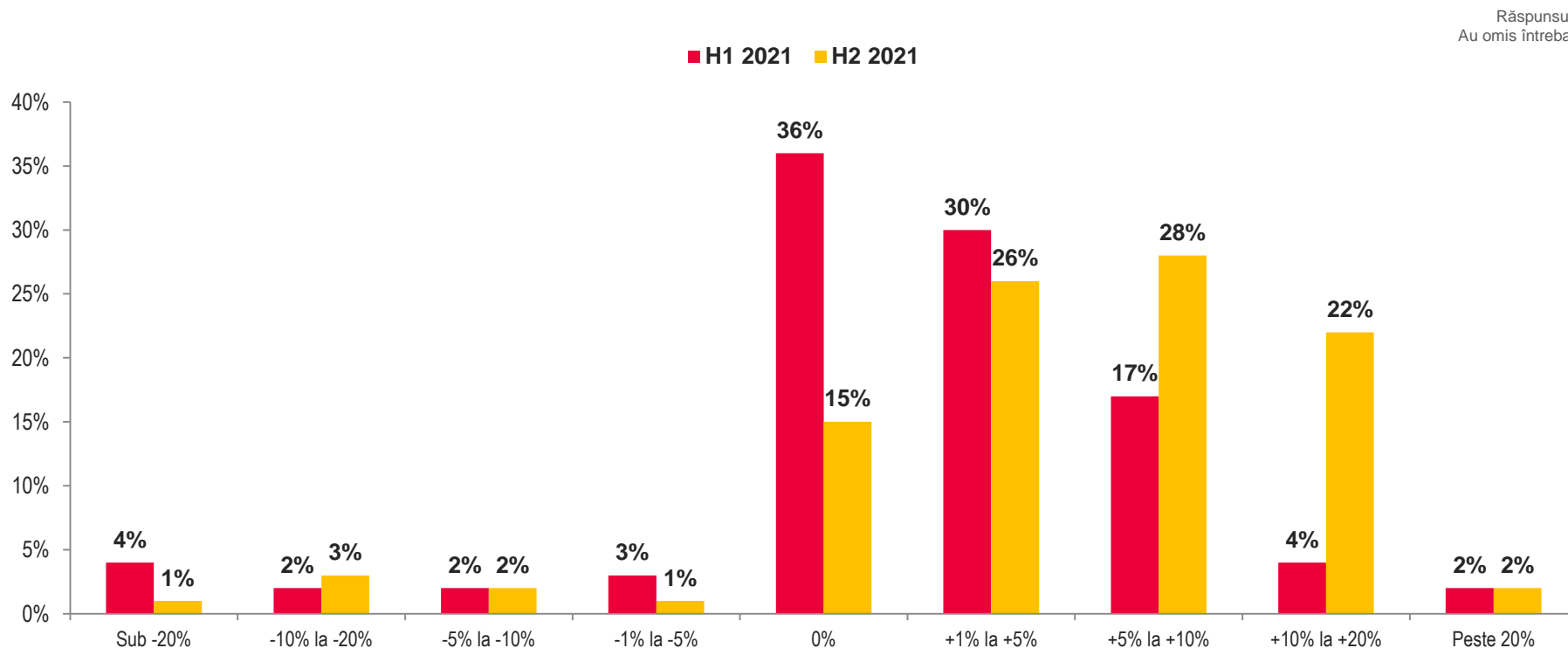
Firme din
Utilități și
Energie
+5% - +10%

Acest tablou arată care sunt creșterile previzionate de cele mai multe companii din fiecare industrie. Am ales un set de 12 industrii reprezentative pentru a se putea vedea diferențele de potențial dintre acestea, dar și plaja de variație a procentelor pe industrie și palierelor de creștere selectate. Observăm că 36% dintre firmele de comerț, 37% dintre cele de tehnologia informației și 25% dintre cele din industria farmaceutică și sănătate au avut creșteri ale numărului angajaților de 10%-20% în 2021, iar 33% dintre firmele de construcții și 27% din agricultură au avut creșteri de 20%-30%.

5.a

Cât de mult vă așteptați să crească nivelul salariilor în compania dvs. în anul 2021? (un singur răspuns)

Toate răspunsurile

■ Dacă la începutul anului 2021, 36% dintre companiile respondente nu previzionau creșteri salariale, maximul ultimilor 5 ani, la această ediție a studiului procentul acestor companii a scăzut la 15%. În schimb crește de la 17% la 28% procentul companiilor care spun că au crescut salariile cu 5%-10% în acest an și de la 4% la 22% procentul celor care au crescut salariile cu 10%-20% în 2021.

5.b

Cât de mult vă așteptați să crească nivelul salariilor în compania dvs. în anul 2021? (un singur răspuns)

Cel mai mare palier de creștere, în funcție de industrie (12 industrii cu cea mai mare pondere în eșantion)

34%

Firme din
Producție
Industrială
+10% - +20%

32%

Firme din
Servicii
Profesionale
+5% - 10%

49%

Firme din
Comerț Retail
și En Gros
+1% - +5%

37%

Firme din
Tehnologia
Informației
+10% - +20%

35%

Firme din
Construcții și
Imobiliare
+10% - +20%

31%

Firme din
Agricultură și
Alimentație
+10% - +20%

28%

Firme din
Media și
Publicitate
+1% - +5%

54%

Firme din
Farmaceutică
și Sănătate
+5% - +10%

36%

Firme din
Telecomunicații
+1% - +5%

41%

Firme din
Transporturi
0%

26%

Firme din
Turism
+1% - +5%

27%

Firme din
Utilități și
Energie
+1% - +5%

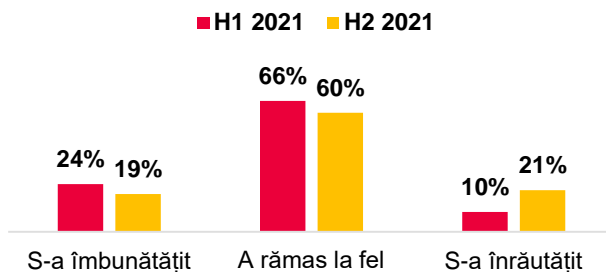
Acest tablou arată care sunt creșterile previzionate de cele mai multe companii din fiecare industrie. Am ales un set de 12 industrii reprezentative pentru a se putea vedea diferențele de potențial dintre acestea, dar și plaja de variație a procentelor pe industrie și palierelor de creștere selectate. Observăm că 34% dintre firmele din producție industrială, 37% din IT și 35% din construcții și imobilire au crescut salariile cu 10%-20% în acest an.

6.

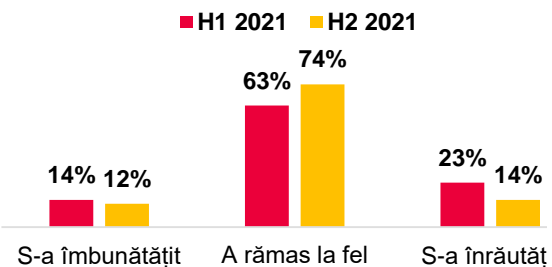
Cum au evoluat următoarele elemente în compania dvs. în ultimele 6 luni? (un singur răspuns pentru fiecare categorie)

Toate răspunsurile

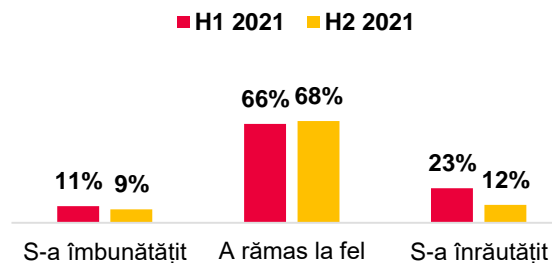
Retenția de personal

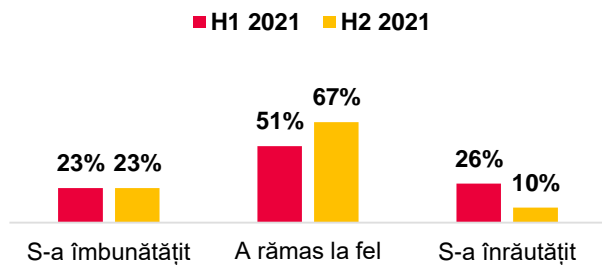
Accesul la creditare

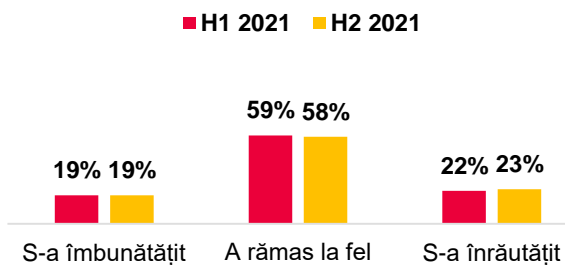
Relația cu băncile

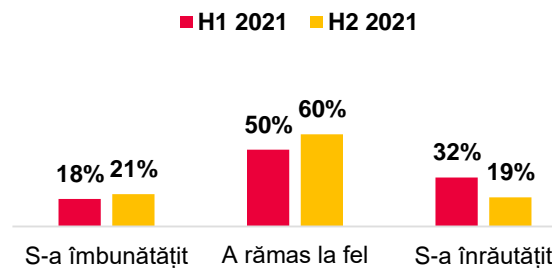
Relația cu clienții

Relația cu furnizorii

Capitalul de lucru

În ultimele șase luni, companiile respondente spun că numai capitalul de lucru s-a îmbunătățit ușor (+3pp), în timp ce s-a agravat retenția de personal (+11pp) și relația cu furnizorii (+1pp). Accesul la creditare, relația cu clienții și relația cu băncile nu au suferit nici un fel de schimbări semnificative.

7.

Care au fost principalele 5 provocări ale anului 2021?

(răspunsuri multiple)

Toate răspunsurile

Răspunsuri: 475
Au omis întrebarea: 0

**Creșterea
costurilor**

68%

dintre companiile
respondente spun că
aceasta a fost prima
provocare în 2021

**Lipsa forței de
muncă specializate**

57%

dintre companiile
respondente spun că
aceasta a fost a doua
provocare în 2021

**Menținerea fluxului
de numerar**

48%

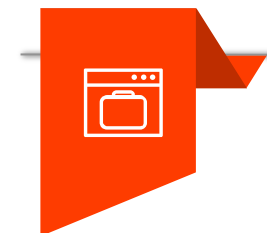
dintre companiile
respondente spun că
aceasta a fost a treia
provocare în 2021

**Optimizarea lanțului
de aprovizionare**

46%

dintre companiile
respondente spun că
aceasta a fost a patra
provocare în 2021

**Comportamentele
noi ale consumatorilor**

41%

dintre companiile
respondente spun că
aceasta a fost a cincea
provocare în 2021

Cele mai importante provocări pentru companii în anul 2021 au fost următoarele: creșterea costurilor (68%), lipsa forței de muncă specializate (57%), menținerea fluxului de numerar (48%), optimizarea lanțului de aprovizionare (46%) și schimbarea comportamentelor consumatorilor (41%).

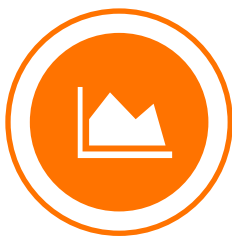
8.

Care au fost principalele 5 oportunități ale anului 2021?

(răspunsuri multiple)

Toate răspunsurile

Răspunsuri: 377
Au omis întrebarea: 11

Noi produse/servicii,
noi canale de vânzare

48%

dintre companiile
respondente spun că
aceasta a fost oportunitatea
aflată pe primul loc
în 2021

Digitalizare,
automatizare

43%

dintre companiile
respondente spun că
aceasta a fost oportunitatea
aflată pe locul al doilea
în 2021

Extindere
pe piețe externe

34%

dintre companiile
respondente spun că
aceasta a fost oportunitatea
aflată pe locul al treilea
în 2021

Accesarea de fonduri
nerambursabile

31%

dintre companiile
respondente spun că
aceasta a fost oportunitatea
aflată pe locul al patrulea
în 2021

Piață online
în creștere

24%

dintre companiile
respondente spun că
aceasta a fost oportunitatea
aflată pe locul al cincilea
în 2021

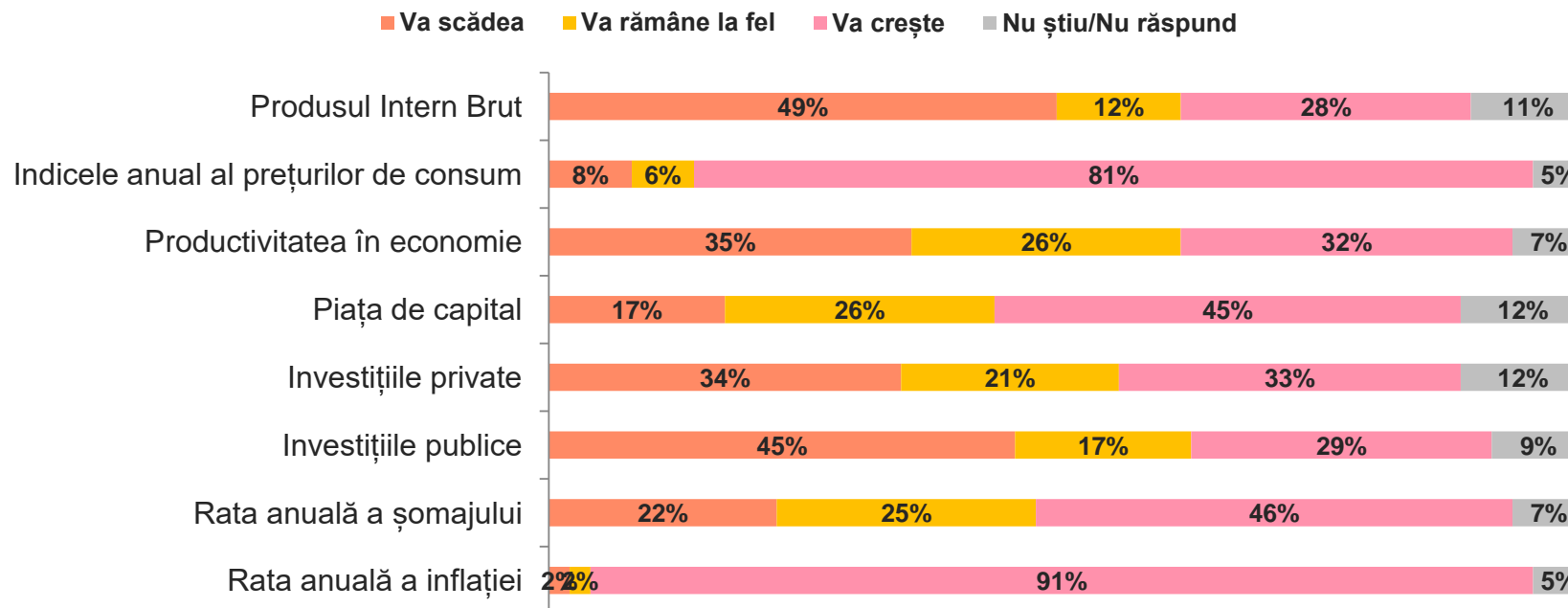
Conform managerilor respondenți, cele mai importante oportunități ale anului 2021 pentru companiile românești au fost: realizarea de noi produse/servicii și accesarea de noi canale de vânzare (48%), digitalizarea și automatizarea (43%), extinderea pe piețe externe (34%), accesarea de fonduri nerambursabile (31%) și piața de e-commerce în creștere (24%).

9.

Cum preconizați că vom vedea evoluția fiecăruia dintre următoarele elemente până la finalul anului 2021? (un singur răspuns)

Toate răspunsurile

Răspunsuri: 475
Au omis întrebarea: 0

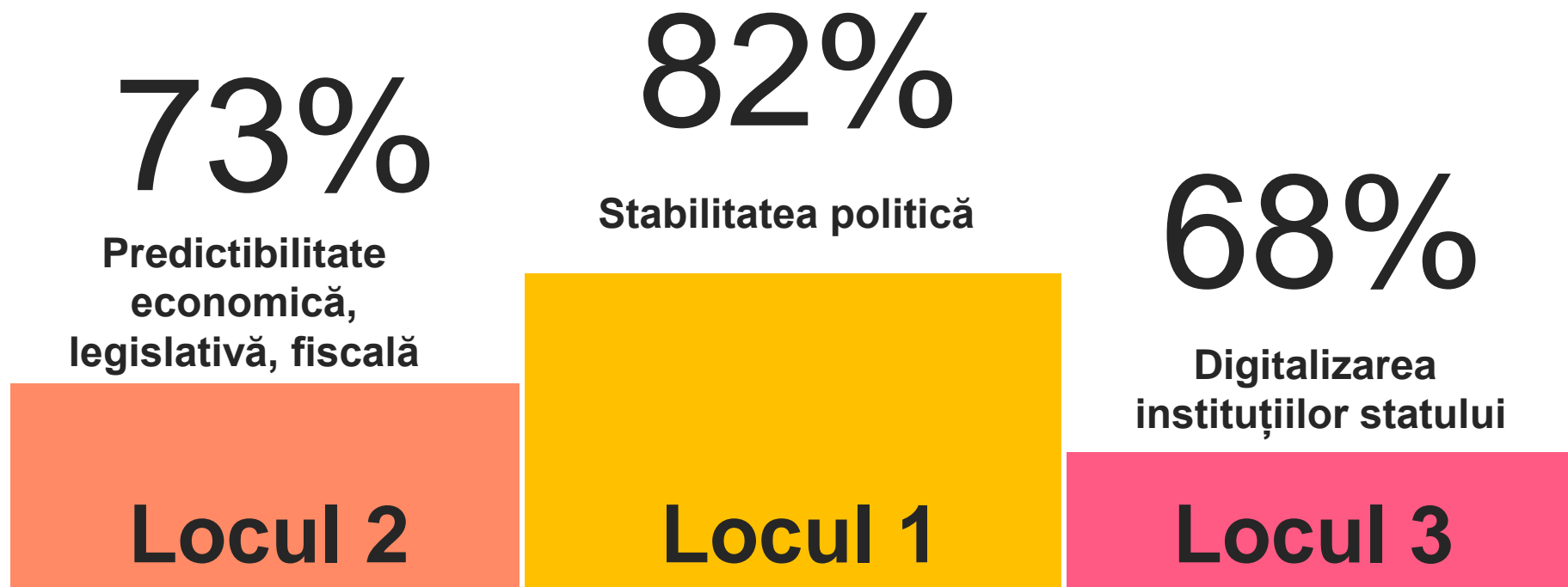

Economia României ar urma să crească cu 7,4% în 2021 și cu 4,9% în 2022 conform prognozelor Comisiei Europene anunțate în vara acestui an. Pe de altă parte, directorii executivi ai companiilor respondente au o perspectivă mai rezervată în legătură cu evoluția favorabilă în plan macroeconomic

10. Care sunt principalele trei aspecte care ar conduce la îmbunătățirea mediului de afaceri din România în 2022? (3 răspunsuri)

Toate răspunsurile

Răspunsuri: 475
Au omis întrebarea: 0

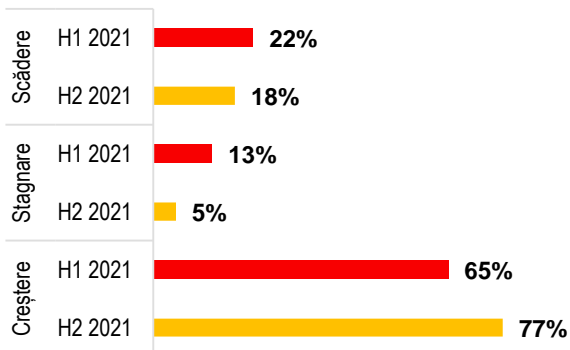
Directorii executivi ai companiilor respondente spun că principalele trei aspecte care ar conduce la îmbunătățirea mediului de afaceri din România în anul 2022 sunt: stabilitatea politică (82%), predictibilitatea economică, legislativă și fiscală (73%) și digitalizarea instituțiilor statului (68%).

ANEXĂ

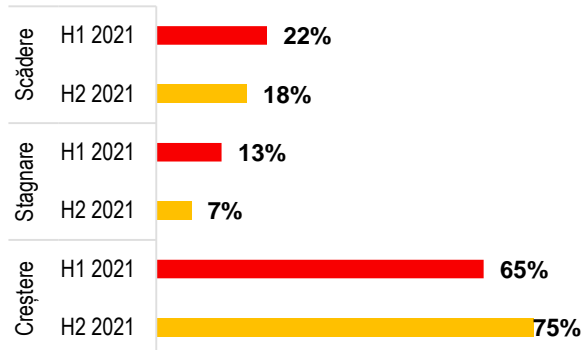

1. Date comparative H1 2021 vs. H2 2021

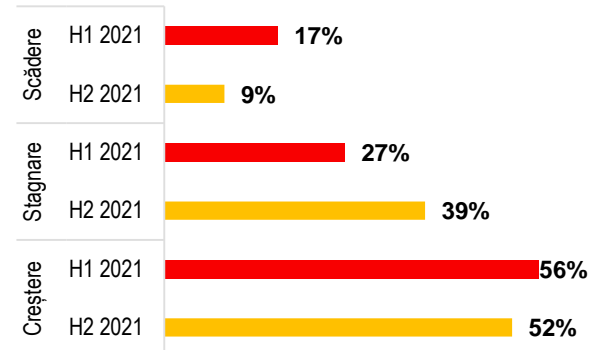
Cifra de afaceri

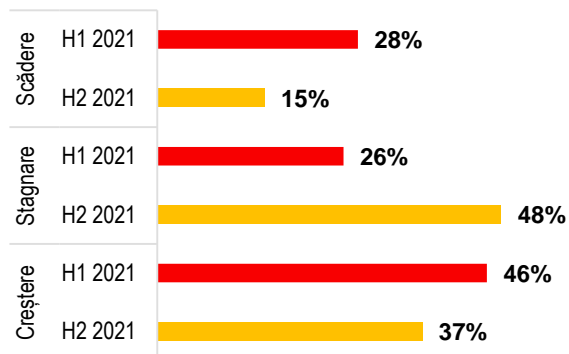
Profitul

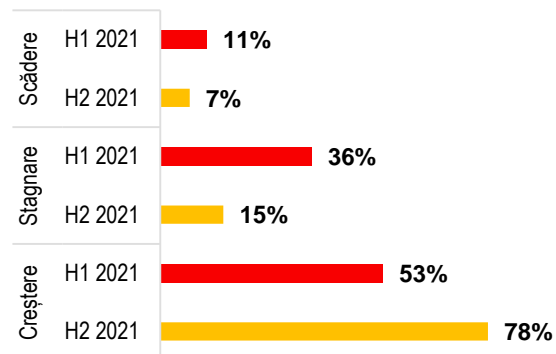
Numărul angajaților

Investiții

Nivelul salariilor

CONCLUZIILE AUTORILOR

Concluziile autorilor

**Constantin
Măgdalina**

Expert Tendințe și
Tehnologii Emergente

Revenirea în V a economiei începe să fie pusă sub semnul întrebării de directorii companiilor din România. Este prima oară în ultimele trei ediții când percepția privind evoluția favorabilă a mediului de afaceri arată un recul. Certitudinea confirmată de BNR și validată de respondenți privind creșterea inflației, estimările referitoare la evoluția numărului de angajați și a investițiilor demonstrează începutul unei crize de încredere în economie. Contributori importanți la această pierdere sunt criza politică, efectele pandemiei, lipsa forței de muncă calificate, scumpirea energiei, creșterea prețurilor, criza lanțurilor de aprovizionare și a materiilor prime.

Elena Badea

Managing Partner
Valoria Business Solutions

Suprapunerea crizei sanitare peste criza politică a afectat încrederea directorilor companiilor din România în evoluția favorabilă a economiei și a mediului de afaceri. Recuperarea accelerată pare să piardă viteză pe fondul anticipării valului 5 al pandemiei. Continuarea activității companiilor va depinde de adaptarea strategiei companiilor la contextul de evoluție economică și la mediul competitiv pentru atingerea exigentelor pieței. Se profilează o abordare prudentă cu privire la investiții sau creșterea numărului de angajați. Rămâne de văzut dacă rezultatele ediției următoare, de la începutul anului 2022, vor confirma aceste tendințe.

Dumitru Ion

CEO Kompass Romania
și Doingbusiness.ro

*Potrivit rezultatelor studiului **Evoluția prognozată a afacerilor din România**, nivelul de optimism sau pesimism diferă în funcție de industrie. Răspunsurile oferite de liderii companiilor din România, arată că sunt industrii care trec printr-o perioadă de creștere accelerată cum sunt industria agricultura, industria de IT, serviciile profesionale, dar și industrii care traversează o perioadă dificilă. Îngrijorările exprimate de manageri vizează lipsa forței de muncă, creșterea costurilor și a ratei inflației, în timp ce oportunitățile privesc noi produse și servicii, noi canale de vânzare, digitalizarea și automatizarea, și extinderea pe piețele externe.*

DATE DE CONTACT

Date de contact și mulțumiri

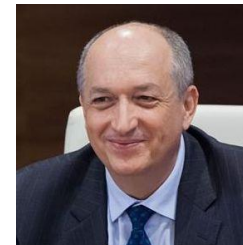
Constantin Măgdalina

Expert Tendințe și Tehnologii Emergente
Valoria Business Solutions
constantin.magdalina@valoria.ro

Elena Badea

Managing Partner
Valoria Business Solutions
elena.badea@valoria.ro

Dumitru Ion

CEO Kompas Romania
și Doingbusiness.ro
dumitruion@kompas.ro

Dorim să le mulțumim tuturor celor care au răspuns chestionarului trimis pentru realizarea acestui studiu. Am fost încântați să constatăm interesul pentru această temă, dar și răspunsurile prompte.

Despre Valoria

Valoria Business Solutions este o companie de training, consultanță și coaching. Misiunea companiei este aceea de a transforma în valoare potențialul echipelor și organizațiilor. Competența, încrederea, inovația și pasiunea sunt valorile pe care le susținem prin tot ceea ce facem. Credem în oameni și în aspirația lor de împlinire personală și profesională și în dorința lor de a-și accelera potențialul. Aflați mai multe despre noi pe: www.valoria.ro.

Aceasta este o analiză cantitativă care își propune să evidențieze tendințe în legătură cu aceasta temă și să pună la îndemână ipoteze de lucru ce pot fi ulterior validate prin cercetări de piață extinse, pe eșantioane reprezentative. Acest material este conform informațiilor pe care le deținem la momentul redactării. El are un caracter informativ și de aceea se recomandă apelarea la asistență specializată înainte de a întreprinde orice acțiune în baza lui.

Valoria Business Solutions SRL

Training | Consultanță | Coaching

Elena Badea, Managing Partner

Mobil: 0726 13 99 02

Email: elena.badea@valoria.ro

Web: www.valoria.ro

